

Роман МОСКАЛЕНКО

Катерина МІТЧЕНКО

старший викладач кафедри
гуманітарних дисциплін та
психології поліцейської діяльності,
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

АЛГОРИТМ ДІЙ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ З ДІТЬМИ ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ЗЛОЧИНІВ

Співчуття та чесність – найважливіші фактори у спілкуванні з дітьми. Страх і відчай часто є першими емоціями, які відчують діти, коли стикаються з поліцейським. Важливо швидко розпізнати ці почуття та відреагувати на них таким чином, щоб не завдати шкоди дитині та заспокоїти її. Головним підрозділом по роботі з дітьми є ювенальна превенція Національної поліції України. Завданням цього підрозділу є «профілактична діяльність, спрямована на запобігання вчиненню дітьми кримінальних і адміністративних правопорушень, виявлення причин і умов, які цьому сприяють, вжиття в межах своєї компетенції заходів для їх усунення» [1].

При реагуванні поліцейськими на виклик, першими виїжджають працівники Патрульної поліції, які встановлюють всі обставини події та у випадку участі неповнолітньої особи, залучають відповідних фахівців.

Мітченко К.В. в своїх наукових розвідках з теми відмічає, що поліцейський при взаємодії з дитиною, яка опинилась в складних життєвих обставинах, або стала жертвою злочинів, пропонує певний алгоритм дій:

1. ідентифікувати себе (ім'я, посада), запропонувати допомогу та чітко проговорити свої дії постраждалому, розуміючи, що в цей час особа дезінтегрована.

2. Забезпечити безпечне місце, підтримуючи гідність особи, орієнтуючись на основні вікові особливості.

3. Повернути до реальності, через використання простих питань, звернення по імені, прохання допомогти.

4. Забезпечити задоволення базових потреб. При цьому важливо постраждалому надавати право вибору, з метою повернення контролю над своїм життям, хвалити.

5. Дати можливість виговоритись, слухати, але намагатись максимально відтворити хронометрах подій, фіксувати завершення окремих етапів.

6. Бути поруч скільки треба або перенаправити іншому спеціалісту (мед. працівнику, психологу). Додатково слід відмітити, особливості віку дитини. Зокрема, важливо пам'ятати основні характеристики віку, які можуть

бути важливими при наданні первинної психологічної допомоги [2, с. 115].

Важливим аспектом роботи поліцейського з дитиною є її вік, відповідні новотворення. Поліцейські повинні застосовувати методики спілкування з дітьми виходячи з того, якого віку дитина. Тож визначимо вікові рамки, та як розмовляти з дітьми різного віку.

Під час спілкування з дітьми молодшого шкільного віку (6–10 років) слід враховувати, що вони мають цілком достатній словниковий запас для висловлювання своїх думок, вони можуть описувати подробиці, пояснювати хід подій. Пам'ятають факти протягом тривалого часу, розрізняють категорії «добре» та «погано», мають власну думку.

Із 9–10 років починають вільно виражати свої емоції, швидко говорити, можуть брехати для самозахисту від негативних наслідків. До дорослого ставляться з довірою і відкритістю. Для них надважливим є особистий приклад дорослих, громадське оцінювання їхніх вчинків, знань і особистих якостей.

Під час спілкування з дітьми юнацького віку (15–18 років) слід опиратися на їх морально-вольові якості. Вони у спілкуванні вибіркові, усвідомлюють цінність власної особистості, своєї неповторності, прагнуть рівності стосунків із дорослими як із друзями чи порадиниками. У цьому віці посилюється увага до особистісних, внутрішніх, власне психологічних якостей людини, на основі чого робиться висновок про неї. Врахуйте, що небажання чи невміння дорослих визнавати автономію юнаків (юнок) часто призводить до конфліктів [3, с. 62].

Поліцейські повинні знати і враховувати ці аспекти у спілкуванні. Це може допомогти, як і розкритті злочину так і у наданні психологічної допомоги дитині. Якщо дитина є ключовою фігурою у розкритті злочину, вона могла щось бачити, чути, а поліцейський, який не знає як працювати з такою дитиною, налякає її ще більше і у подальшій роботі, потрібно буде працювати в двічі більше та залучати інших працівників у цій сфері.

Тому ми вважаємо, що для професії поліцейського важливо володіти базовими знаннями та навичками професійного спілкування з дітьми, знати базові методики спілкування й адаптувати ці знання під специфіку своєї діяльності, вимог умов служби та власного психотипу.

Окремо в питанні дослідження визначеної теми, варто згадати використання працівниками Національної поліції «Кімнати дружньої до дитини», так званої «зеленої кімнати». Використовується для проведення інтерв'ювання (допиту/опитування) дитини з урахуванням її вікових та психологічних особливостей в умовах, що мінімізують та не допускають повторної травматизації психіки дитини. Робота з використанням такої «кімнати» можлива з дитиною будь-якого процесуального статусу, у тому числі під час опитування дитини ювенальним поліцейським, допиті дитини слідчим чи слідчим суддею [4, с. 19].

Під час/у процесі спілкування з дітьми потрібно враховувати особливості вікової психології, володіти базовими знаннями з педагогіки та

мати гарно розвинену емпатійність і толерантність. Бути тактовним у процесі спілкування, дати дитині те безпечне місце та того безпечного дорослого, яких вона потребує в тих несприятливих чи навіть небезпечних умовах в яких опинилась. Для поліцейського важливим є розуміння, як потрібно спілкуватися, та надавати саме психологічну допомогу, на що звернути увагу, що врахувати та якомога якісніше та ефективніше виконати свою роботи щоб допомогти дитині.

Список використаних джерел

1. Наказ від 19.12.2017 №1044 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України. URL : Про затвердження Інструкції з о... | від 19.12.2017 № 1044 (rada.gov.ua)
2. Мітченко К. В. Надання первинної психологічної допомоги дітям, які стали жертвами злочинів: практичний досвід. С. 114-117. URL : ЗБІРНИК_ТЕЗ Міжн. конф Травень 2023.pdf (iitta.gov.ua) (дата звернення 12.01.2024).
3. Ваньчик Ю. А.. Професійне спілкування поліцейських із різними категоріями громадян С. .62-63. URL : 15.pdf (nuoua.od.ua) (дата звернення 12.01.2024).
4. Методичні рекомендації щодо організації роботи з дітьми за методикою «Зелена кімната» для слідчих та ювенальних поліцейських. Київ, 2021. С. 19-20. URL : Green Room Methodology for Police Officers.pdf (unicef.org) (дата звернення 12.01.2024).

Олена НОВАК

студентка ННІПО

Артур МАРГУЛОВ

доктор історичних наук, доцент,
професор кафедри міжнародних
відносин та соціально-
гуманітарних дисциплін
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ДЕРЖАВНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ: СУЧАСНІСТЬ

На сьогоднішній день питання щодо формування свідомих і відповідальних громадян України набуває особливої уваги, особливо під час воєнного режиму. Формування активного та стабільного громадянського суспільства в Україні є необхідним, оскільки воно відіграє ключову роль у демократичному розвитку країни, забезпечує відповідальність влади, захищає права та інтереси громадян, а також сприяє вирішенню важливих соціальних питань. Громадянське суспільство – це сукупність недержавних організацій, що представляють волю та інтереси громадян для здійснення та захисту прав і свобод. Функціонування громадянського суспільства неможливе без